

HELENA GALEK

Library of Krakow Technical University

URSZULA CIERASZEWSKALibrary of University of Economics in Krakow
Krakow (Poland)

STATISTICS OF ELECTRONIC RESOURCES - EXPERIENCE OF STATEL TEAM

One of the task of academic libraries is to provide access to the sources of the necessary information in the field of research conducted at the university. Completing this task requires buying a variety of databases that do not always contain standard data. Nationwide statistics such as the Central Statistical Office, «Perspective» or the project Performance Analysis of Polish Research Libraries (AFBN) collect information from libraries about number of electronic journals, e-books and databases. In this kind of questionnaire, inquiries about databases are often problematic because of:

- uneven data in usage reports,
- lack of figures for collections, packages, services,
- problems with the naming different kind of e-resources.

In 2011, at the initiative of the Executive Board of the Conference of Directors of Public School Libraries and the Scientific Libraries Standards Team, a working group on e-journals deduplication and database packages was set up. The team leader was Lidia Derfert-Wolf, and members of each type of academic library: university (2 people), technical (3 people), natural science (1 person), economic (1 person) and medical (1 person). Initially, the team was supposed to deal with the calculation of unique journals and databases subscribed by libraries in Poland, irrespective of the source of funding (e.g. access national license). As a result of the numerous problems encountered in calculating the unique number of journals from databases such as EBSCOhost or ProQuest, it was determined that the team would first deal with creating a list of electronic sources and classify the items into categories like: databases, journals, books. Changing the original purpose of the team also influenced its name. The team adopted the Electronic Resources Statistics (abbrev. StatEL).

In the first year of StatEL activity was determined to establishing what sources would be counted. As a result of the discussion, it was considered that the list would not include:

- Open access resources,
- documents digitized by the library,
- CD resources,
- individually subscribed titles of journals, books accessible to the library (such as Science, Nature, Ingenta, Taylor & Francis) or titles purchased.

The paper will show the team's experience and the results of a survey of the team's work.

ЗБАНАЦЬКА ОКСАНАНаціональна бібліотека України імені Ярослава Мудрого
м. Київ (Україна)

ЕЛЕКТРОННІ КАТАЛОГИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Національну бібліотеку України імені Ярослава Мудрого засновано 3 березня 1866 р. як Київську російську публічну бібліотеку. З 14 грудня 2016 р. вона має сучасне найменування.

Значну частину довідково-пошукового апарату бібліотеки складає електронний каталог, який функціонує з 1995 р. Спочатку створювались бібліографічні записи на книги, брошури, згодом почав здійснюватися аналітичний розпис статей із збірників наукових праць та продовжуваних видань. У 2010 р. відбулось конвертування даних з попереднього варіанта електронного каталогу, що створювався засобами програми FoxPro, в автоматизовану інформаційно-бібліотечну систему (АІБС) «MARK-SQL».

Основний електронний каталог формується та підтримується спеціалізованими структурними підрозділами, що становлять основні ланки централізованого технологічного циклу «Шлях документа»: відділ формування документних ресурсів та відділ каталогізування, відповідно до технологічних інструкцій зі створення та формування електронного каталогу.

Процес каталогізування в АІБС «MARK SQL» проводиться засобами модуля «Каталогізація», який забезпечує формування бібліографічного запису на документ і включає: шифрування, систематизування; предметизацію, складання бібліографічного опису; друк карток для діючих традиційних каталогів. У модулі представлені такі шаблони документів: «Монографія», «Автореферат дисертацій», «Нормативно-технічний документ», «Зведений опис багатотомного видання», «Опис тому багатотомного видання», «Видання під колективним автором», «Картографічний матеріал», «Ноти», «Електронний ресурс», «Збірник творів різних авторів без загальної назви», «Стародрук, рідкісне видання», «Аудіовізуальний матеріал», «Офіційні матеріали», «Графічний матеріал». Заповнення шаблонів документів здійснюється відповідно до чинних стандартів та регламентуючих документів.

З 2015 р. почалась активна ретрокаталогізація документів та ретроконверсія бібліографічних записів, яка триває до сьогодні.

З усіма електронними каталогами можна ознайомитись на сайті бібліотеки: <http://www.nplu.org/>.

Першим серед електронних ресурсів на сайті розміщено «Електронний каталог», в якому можна здійснювати пошук документів: за всіма полями; за видом документа; за автором; за назвою; за тематичною рубрикою; за мовою видання; за роком видання.

Наступні серед електронних ресурсів – «Каталоги фонду відділу документів іноземними мовами», які поділяються на «Каталог документів іноземними мовами», «Каталог статей із збірників наукових праць», «Каталог статей із зарубіжних періодичних видань». Останні два містять аналітичні описи документів і мають майже ідентичні пошукові інтерфейси.

Електронний ресурс – «Аналітичні бази даних» містить такі бази даних: «Каталог статей із збірників наукових праць», «Політематичну базу даних статей із періодичних видань» та «Політика і політики у дзеркалі періодичних видань України». Усі зазначені бази даних ведуться різними відділами бібліотеки. Появі останньої сприяло інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності Верховної Ради України.

«Каталог фонду Центру правової інформації» містить бібліографічні записи на книги правового змісту, що надійшли до бібліотеки за останні 5 років: нормативно-правові акти; науково-практичні коментарі; монографії та довідкову і науково-популярну літературу.

«Каталог книжкових пам'яток» містить: рукописні книги; іноземні стародруки (1551–1800 рр.); видання глаголичного друку; видання кириличного друку до 1800 р.; видання громадянського друку; українські видання до 1860 р.; українські видання (1861–1945 рр.); російські видання (1831–1925 рр.); іноземні видання (1801–1900 рр.).

«Зведений каталог оцифрованих видань» містить інформацію про цифровий контент, вироблений публічними бібліотеками України.

«Зведений каталог української книги (1798–1923 рр.)» містить відомості про книги українською та російською мовами, видані в Україні, які зберігаються у фондах провідних бібліотек та музеїв України. Частково представлено книги українських авторів та книги про Україну, видані поза межами України.

ELECTRONIC CATALOGS OF THE YAROSLAV MUDRYI NATIONAL LIBRARY OF UKRAINE: GENERAL DESCRIPTION

Yaroslav Mudryi National Library of Ukraine was founded March 3, 1866 as Kyiv public library. It was renamed from December 14, 2016.

Electronic catalog is a major part of library reference and research system, this catalog operates since 1995. At the beginning there has been created bibliographic records for books, brochures, then analytical description performed for articles from collections of scientific papers and periodical publications has begun to be introduced. In 2010 there was the conversion of data from the previous version of the electronic catalog, created by means of the FoxPro application in automated library information system (ALIS) «MARK-SQL».

The main electronic catalog formed and supported by specialized structural departments make up the main elements of centralized production cycle «Path of a document»: document resources department formation and cataloging department, according to the technical instructions for the creation and formation of the electronic catalog.

The process of cataloging in ILS «MARK SQL» module is made by means of «Cataloging» which provides the formation of bibliographic record to document and includes encryption; subject analysis; systematization; compiling bibliographic description; printing cards for existing traditional directories. The module presents the following document templates: «Monograph», «Abstract theses», «Standard technical documents», «Summary description of the multivolume edition», «Description as multi-volume edition», «Publishing under collective author», «Cartographic material», «Music sheet», «Electronic resource», «Collected works of various authors no collective title», «Books, rare editions», «Audiovisual», «Official materials», «Graphic materials». Filling of a document templates is performed according to current standards and regulatory documents.

Since 2015 began active motion back to retro catalogues and retrospective conversion of documents and bibliographic records which continues to this day.

All electronic catalogs can be found at the library: <http://www.nplu.org/>.

First among electronic resources is «Online Catalog», where you can search for documents: by all fields; by type of document; by author; title; by subject headings; by language editions; the year of publication.

The next electronic resource is «Catalog of documents in department of foreign languages», which is divided into «Catalog of documents in foreign languages», «Catalog based on articles of scientific works collections», «Product of articles from foreign periodicals». The last two documents contain descriptions and analysis and have almost identical search interfaces.

Electronic resource – «Analytical Database» contains the following databases: «Catalog based on articles of scientific works collections», «Multi thematic database of articles from periodicals» and «Politics and policy in the mirror periodicals of Ukraine». All databases are maintained by different departments of the library. The appearance of the latter was promoted by the information and analytical support of the Verkhovna Rada of Ukraine.

«Product Fund Law Center» contains bibliographic records of books legal content received by the library for the last 5 years: regulations; scientific and practical comments; monographs and reference and non-fiction.

«Product of book monuments» includes: manuscripts; foreign incunabula (1551–1800); glagolitic print edition; cyrillic print edition till 1800; public printing edition; Ukrainian edition to 1860; Ukrainian edition (1861–1945); Russian edition (1831–1925); foreign publications (1801–1900).

«Catalog of digitized books» contains information on the digital content produced by public libraries of Ukraine.

«Catalog of Ukrainian books (1798–1923)» contains information about books in Ukrainian and Russian, published in Ukraine, which are stored in the collections of major libraries and museums in Ukraine. Books of Ukrainian authors and about Ukraine that has been issued outside Ukraine are partially presented.

ГОЛОВКО ЛАРИСА

РОСТАЛЬНА ГАННА

Бібліотека Криворізького державного
педагогічного університету
м. Кривий Ріг (Україна)

ВЗАЄМОДІЯ ПОШУКОВИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ЕЛЕКТРОННОГО ТА ТРАДИЦІЙНОГО (КАРТКОВОГО) КАТАЛОГІВ

На сьогоднішній день бібліотеки перебувають у вирі боротьби за читача. Вишівська бібліотека є і залишиться основним центром інформації, покликаним збирати, зберігати, надавати користувачам необхідну інформацію за їхніми запитами. Щоб оволодіти певним багажем знань, студент має добре орієнтуватися в інформаційному просторі. Вміти працювати з різними джерелами інформації, застосовувати на практиці отримані знання, визначити шляхи вирішення різних проблем.

Створення ефективної системи бібліотечно-інформаційного обслуговування неможливе без ведення, оновлення й удосконалення інформаційно-пошукового апарату.

Зараз пріоритетним напрямом діяльності бібліотек є створення власних електронних каталогів (ЕК). Це відкриває нові можливості в обслуговуванні користувачів, забезпеченні доступності фонду.

Прикладом стали інформаційно-пошукові системи – бібліотечні каталоги. І саме цей процес інформатизації поставив перед вибором: поєднати електронний та картковий каталоги чи відмовитися від ведення традиційних (карткових) каталогів. Таким чином, відмову від традиційних та перехід на електронні інформаційно-пошукові системи треба визначити шляхом аналізу роботи цих ідентичних на перший погляд систем, а саме виявити їх переваги та недоліки.

В інформаційному пошуку та задоволенні читачьких інтересів студентів та викладачів Криворізького педагогічного університету неабияку роль відіграє довідково-бібліографічний апарат наукової бібліотеки: алфавітний, систематичний каталоги, каталог художньої літератури, алфавітно-предметний покажчик до СК, систематична картотека статей, краєзнавча картотека, реєстраційна картотека періодичних видань, картотека праць викладачів інституту, електронний каталог книг і статей.

Проведення соціологічного дослідження шляхом анкетування на тему «Взаємодія пошукових можливостей електронного і традиційного (карткового) каталогів», мета якого – визначити, яким пошуковим системам користувач надає перевагу, дозволило оцінити реальний стан справ у бібліотеці, щодо пошукових можливостей електронного й традиційного (карткового) каталогів.

До анкетування було залучено 65 користувачів, з них 4 викладачі (6,2%), 3 співробітника (4,6%), 58 студентів (89,2%). Отже, найбільшою категорією користувачів, яких залучили до анкетування, були студенти.

За даними дослідження 55,5% опитаних визнали, що надають перевагу електронному каталогу, 43% – традиційним (картковим) каталогам та 1,5% – користуються як електронним, так і традиційними (картковими) каталогами.

Результати пошуку в електронному каталозі влаштовують – 36,9% користувачів, не влаштовують – 10,8%, не завжди влаштовують – 52,3%.

У користувачів виникають труднощі при пошуку в електронному каталозі, а саме: 55,4% користувачів вважають, що недостатньо ключових слів у базі даних, у 40,1% виникають труднощі з формування предмету пошуку, 1,5% вважають, що багато непотрібних ключових слів, 1,5% не можуть